

A tükör

Tükörbe kellett nézmem, uram, tudtam, hogy muszáj, rohantam, szaladtam az utcán, és éreztem, láttam, nézik az arcom, nem engem, csak az arcom, uram, először azt hittem, tévedés az egész, rosszul láttam, érzékeltem, még mosolyogtam is kicsit, ha filmsztár lennék, igen, akkor mindez azért élesben menne, erősebb kontúrokkal, persze, de utána már föltűnő volt nagyon, akaratlanul, hogy később már lessem a szembejövők tekintetét, és hát ott voltak rajtam, akármit is csináltam, igen, lehajtottam a fejem, vagy egészen félrenéztem, nem segített, nem, és akkor én is szembe néztem, a szemekbe, és nem volt kétség, ó nem, vizslatnak engem, a pófámat fürkészik, és kétségbeestem, talán csak, talán csak nem látszik rajta valami, valami, ami nemrég történt meg velem, az eldugott utcában, ahol senki, de senki se volt, hogy a falnak, a koszos falnak dőltem egy rövid időre, mert úgy hozta az élet, uram, hogy fordultak bennem, felfordultak bizonyos dolgok, és kellett a hús, az oltalom, a piszkos, málló fal hidege, nyugta, hogy tudjam, hogy még van, létezik, és akkor mintha megálltam volna egy kicsit, ott belül, igen, és úgy tűnt, lehet még minden, de rövid volt ez, uram, nagyon, nagyon, mert újból elkapott a forgás, az összeviszszaság, és kivert a veríték, és a halántékom vadul lüktetett, akárha rengeteg ujj, tenyér dobolna rajta, és szédülni kezdtem, vagy peregni inkább, mint a dervisek, és a víz csak ömlött le rólam, ömlött, és akkor a gyomromhoz kaptam, de már késő volt, uram, mert mint a gejzír, vagy elindított szökőkút, úgy jött ki belőlem a keserűség, ami tényleg keserű volt nagyon. És csak álltam ott, mit álltam, remegtem a koszos fal tövében, és adtam magam, átadtam a sorsnak. Először vörös volt, majd sárga, utána már nem is néztem. Nem. Csak bámultam a falat, és azt hittem, sohase múlik el.

De mint tudja, uram, mindennek vége van egyszer, és el kellett hogy lépjek a faltól, akármilyen nehéz is volt ez a lépés, mozdulat, ki kellett

magam tépni, szakítani ebből az egészből, ami hát ugye, a csonkaságból fakadt, mert azért szobor mégse lehetek, lehettem, és kotorászni kezdtem a zsebemben zsebkendő után, hogy töröljem, letöröljem az arcom, a szám, le a szégyent, a foltot, mindazt, mi rám tapadt.

És hittem, sikerült ez nekem, és indultam még remegve kissé a tér felé, az igazi szökőkút felé, és akkor, mint mondtam volt, igen, jönnek, özönlének a tekintetek, a tolakodó, megvető, cserkésző nézések, matató, alapos vizslatások, és kapok az arcomhoz, a számhoz, a szememhez, hátha, hátha valami fennakadt, ragadt, megragadt ottan, de nem észleltem, tapintottam ki semmit, nyálaztam a zsebkendőt mégis, dörzsöltem, súroltam magam, de nyom nem volt, nem árulkodott.

Azért éreztem, mindenki engem néz.

És mint már mondtam, szaladni, rohanni kezdtem, mert meg akartam nézni én is, hogy mi van, mi van a sorssal, ami talán ilyenképp is rám tapadt, vajon látszik, tényleg látszik, vagy csak én cipelem, hordozom, hurcolom belül.

Egy közeli kocsmába futottam, sűrű, tejszínű füstbe léptem be, uram, és hatalmas lármába, szólt, ordított a gép, valami tébolyodott zene töltött ki mindent, szürke arcú figurák álltak a söntésnél, nekem úgy tűnt, csak a szájuk mozog, mert hangot nem hallottam, az ő hangjukat, csak később, és világos volt, még egy ilyen elmoccant helyen, egy ilyen e világi kavalkádban is felém fordítják a fejük. A WC, mondtam, a toilette, de csak értetlenül bámultak rám, én meg ott tébláboltam kicsit, majd indultam, amerre az ösztönök nyomtak, de rossz irányba, mégis, és már röhögtek rajtam, és meg-megtaszigáltak, a kellő irányba, olyan familiárisá vált a hangulat, akárha ismerősök, jó haverok lennénk, volnánk, igen, a vállamra csaptak, mi van ember, mondták, mi, és újból nevetni kezdtek, és akkor már ott voltam a koszos tükör előtt az alig fényben, mocskos vödrök és felmosóröngyök között, na meg a bűz, persze, mindenféle kinyomozhatatlan szag, és néztem, bámultam bele, de nem láttam semmit, csak a megszőkott, gyűrt vonásokat, uram, a beesett szemet, a terpeszkedő homlokot, a kissé rángatózó száját, néztem, bámultam, és lassan elöntött a szégyen. Mert álltam ott a lepusztult kocsmá vécéjében, a semmis fényben, és kérdeztem magamtól, igen, hát mi történt, történhetett velem. Mert másképp is volt valamikor, nagyon. De ez már egy másik, igencsak másik történet, uram.

Szemlesütve tértem vissza a söntéshez, a röhögő, lármás férfiak közé, akik újból felfedeztek engem, és leplezetlen érdeklődéssel fordultak felém, gesztikuláltak, mutogattak, a karomat, hátamat tapogatták barátságosan, és az egyik már-már átölelt volna, hátra kellett lépnem, a sarokba állnom,

ahol egy halvány lenyomat, rajta a fáradt nappal meg egy jegenyével, lógott, hosszasan néztem, és lassan megnyugodni véltem magam, és egy rövid időre, úgy tűnt, még a melegét is érzem az elaggott napnak, a sárga, mindent elárasztó szeretetét. De akkor újból felüvöltött a zene, szinte be-beremegett a gép, kirázott a hideg, a likőr, amit rendeltem gyorsan, a kőre loccsant, micsoda nap, mondtam félhangosan, de ebben a pokoli zajban még én se hallottam, hallhattam, igen.

Újabb vendégek érkeztek, a lárma nőtt, ha ez még egyáltalán lehetséges volt, nem akartam már semmit, valóban nem, ittam még egy felest, és próbáltam elfelejteni, elfelejteni mindent, de akkor újból erőt vett rajtam az öklendezés, ott volt a számban a szortyogó láva, kitéptem a mocskos üvegajtót, és rohantam megint a fal felé, és hallottam, hogy a bentiek röhögnek rajtam, hahotáznak, szinte magukon kívül.

Már nem kerestem tükröket, nem voltam kíváncsi magamra, mint akit megvertek, megaláztak, de hát így is volt, uram, lassan, fáradtan kerültem haza, vonszolódtam fel a negyedikre, még a villanyt se kattintottam fel a lépcsőházban, mert úgy gondoltam, minek.

A lakásban láttam, nincs minden a helyén, a haverom járhatott itt, igen, kinek kulcsa volt hozzá, mert olyan jóban voltunk, régi, ősrégi barátok, a Duna másik oldalán lakott egy nagy, családi házban, asszony és gyerekek, de azért szeretett nálam, a lakásban, főleg akkor, ha üres volt, mert ilyenkor birtokba lehetett venni, titkos találkákat szervezni, és én hagytam, engedtem, mert hát mire is jó a barátság, ha nem erre, erre is, uram, és csinálta is sűrűn, de volt, hogy otthon kellett lennem, vagy otthon talált, és ilyenkor mondta, kérlek, maradj, maradj egy kicsit tovább a konyhában, és ő ment be, illetve mentek a soros nővel a szobába, ahol nappali fényben úszott minden, és hamarosan már zene is szólt, és tudtam, már dönti őt az ágyra, az aranyszállal átszótt török szőttesemre, a könyvespolcom alatt, amin egy sárgaréz csengettyű lóg, és ha elérkezett az idő, ha megtörtént a csodaszép csoda, meghimbálózta, igen, hogy kint is halljam, a kockás terítőjű konyhaasztal mellett, és gondolom, képzelem, milyen is lehet, lehetett a soros nő arca, szeme, tekintete, ha hirtelen, szinte a semmiből, előugrik ez a csilingelő hangfűzér. És akkor iszom a borból, és nézem a falat, a képet, amin én vagyok. Vagyis, aki voltam valamikor.

És van, hogy elfelejtenek engem, és csak *úgy* jön ki a nő a szobából, teljesen pőrén, és ott előttem döbben rá arra, hogy hol is van, igen, mert nagy hatalom a gyönyör, nagyon nagy, uram, és akkor már takargatná magát, de azért látom, láthatom kissé szétnyílt, csatakos szemérmét az orrom előtt.

Hát ilyen is van, uram, és ha elmennek, csak állok a szoba közepén, és próbálok, próbálok nem gondolni semmire. Közben azért érzem az il-

latokat, az öröm párját, és mintha a csengettyű hangja is visszhangzana halkan.

De most nem szaglászta, matattam, ruhástul dőltem le az ágyra, behunytam a szemem, de nyitottam is ki gyorsan, mert kezdődött, elkezdődött a film, el, hogy rohanok hullafehér arccal, szinte kergetem magam az utcán a sok ember között, hogy tükörhöz jussak minél előbb. De utána már alszom és teherautókkal álmodom, hogy megyünk, dübörgünk az úton feltartóztathatatlanul.

Hajnalba felébredek, megágyazok, egy darabig még nézegetem a pipázó török képét a falon, majd oltom a villanyt, és az igazi éj csak most kezdődik, uram. A véget nem érő monoton zsongás, akárha sás susogna, millió sás valami hatalmas tóparton, ahová nem tudom, hogy kerültem, de lehet, hogy a gyerekkori tavam nőtt meg óriásra, a vize barna, mint a gyógyvizeké, és teljesen háborítatlan. Mint egy hatalmas tükör, uram, amibe az ember belenéz, de alig, alig lát valamit.

És akkor vetkőzöm ott az álmomban, komótosan, szinte élvezem a dolog lassúságát, előbb az inget, majd a nadrágot, és állok teljesen pőrén a susogó sásban, a véget nem érő zsongásban, a definiálhatatlan tájban és időben, és merülök lassan, lassan a már-már meleg vízbe. És utána úszom, úszom a tó közepe felé, de tudom, hogy nincsen, mert mindenhol közepe van.

Furcsa egy álom ez, uram, visszatérő, igen. Maradok, de mégis érkezem.

De azért van egy kis nyugalom is persze. A sárga színű levelek a parti fán. Ahogy rezegnek finoman. Órákig nézném, álmodnám, de nem lehet. Csörög a vekker, és kezdődik a nap. Indul a gép alattam, fölöttem. Vonyít a kutya, ordít a gyerek, bömböl a rádió és harákol a szabó szomszéd, és biztos vagyok benne, a centi már a nyakában van. Mint valamikor anyámén volt, amikor szabás közben magas hangon énekelt a konyhában, anynyira önfeledten, belemerülve, hogy talán azt sem tudta, hogy létezünk.

De nincs itt az ideje az emlékezésnek, uram, kelni kell, enni kell, menni kell, és csak egyre vigyázni, igen, a gejzír, a gejzír ma maradjon el.